

éen in het fort Spijkerboor bij Utrecht. Korte tijd later meenden de vijf 'fouten' onder de commissarissen der provincie dat voor ernstige overtreders '*eine Deportation nach und das Verrichten von Zwangsarbeit in den besetzten Gebieten von Ost-Europa das angewiesene Mittel*' zou zijn¹ – Seyss-Inquart wees dat denkbeeld af: het zou de 'Oostinzet' compromitteren. Bovendien had de *Reichskommissar* toen in beginsel al besloten, een strafkamp in Nederland in te richten; daar moest een streng regime ingesteld worden, '*keine Sommerfrischen, daher auch entsprechendes Bewachungspersonal*'; de *Reichskommissar* dacht bij dat laatste aan het *SS-Wachbataillon Nord-West* dat al het concentratiekamp Amersfoort bewaakte.²

Dat strafkamp kwam niet aan de Dollard en evenmin in Spijkerboor – de keuze viel op Ommen. Daar bevonden zich al barakken en daar was al '*entsprechendes Bewachungspersonal*' aanwezig. 'De bedoeling was', deelde Schrieke eind mei aan de procureurs-generaal mee, 'hier Joden onder te brengen, doch het staat momenteel leeg.'³

Ommen zou niet lang leeg blijven. Haastig liet Schwier, weer via Woudenberg's staf, het aantal bewakers uitbreiden: van honderd werden het er ca. tweehonderdvijftig.

★

Op woensdag 17 juni '42 zond Schrieke een circulaire ('zeer veel spoed') aan de procureurs-generaal en de officieren van justitie bij de rechtbanken waarin hij hun meedeelde dat van de eerstvolgende maandag af 'personen, veroordeeld wegens clandestien slachten en andere economische delicten', naar Ommen gezonden konden worden, voorlopig alleen diegenen die een gevangenisstraf van drie maanden of langer nog niet uitgezeten hadden.⁴ Die personen bevonden zich dus op vrije voeten. Telegrafisch werd de politie opgedragen, hen nu met spoed te arresteren en naar Ommen over te brengen. Het waren er enkele honderden – niet voldoende om Ommen te vullen. Trouwens, er was toen al door de Duitsers met Schrieke afgesproken dat niet alleen Ommen als detentie-oord zou worden gebruikt, maar ook 'een paar Duitse kampen', d.w.z. kampen in Duitsland⁵; Ommen zou dus tevens de functie van doorgangskamp krijgen.

¹ Brief, 25 juni 1942, van de commissarissen van de provincies Groningen, Limburg, Noord-Holland, Overijssel en Utrecht aan Seyss-Inquart (*VuJ, Stab*, 59616-22).

² Notitie van Seyss-Inquart op brief, 31 maart 1942, van W. Seiffert aan Seyss-Inquart (a.v., *HA Justiz*, 16 b). ³ Vergad. p.g.: Notulen, 29 mei 1942, p. 4.

⁴ Rondschrijven, 17 juni 1942, van Schrieke aan de proc.-gen. en de off. van justitie (Doc II-584, a-4). ⁵ Vergad. p.g.: Notulen, 19 juni 1942, p. 3.